

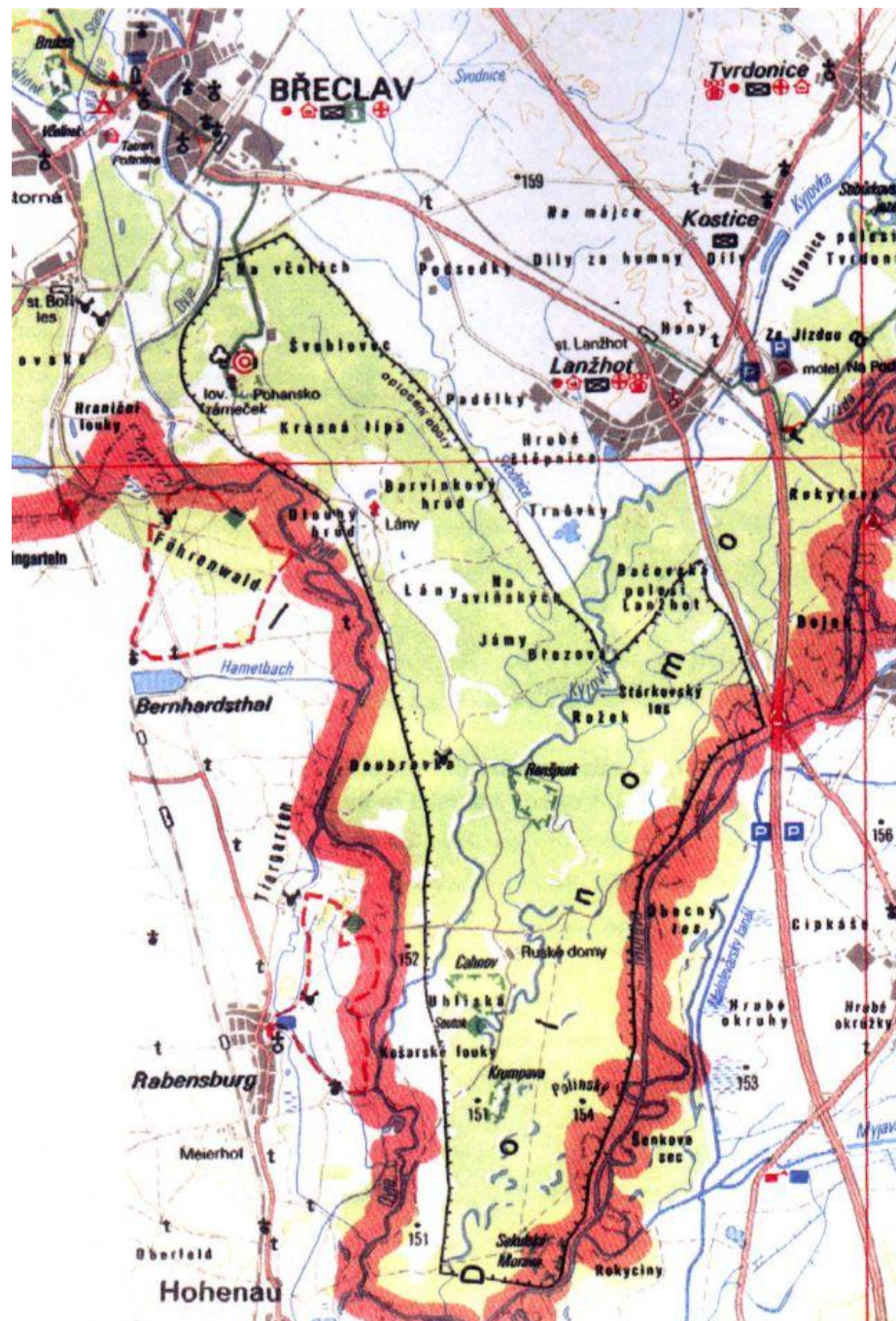
Soutok Moravy a Dyje

- Je jedním z nejrozsáhlejších lužních lesů Evropy
- Je nejnižším (148 m nad mořem) a nejjižněji položeným místem Moravy
- Leží na soutoku dvou řek Moravy a Dyje a stýkají se zde hranice tří států – České republiky, Slovenska a Rakouska

Dyjský trojúhelník

Je to území, které se rozkládá na jihu katastrů Břeclavi a Lanžhota, při soutoku Dyje a Moravy. Má rozlohu 30 km čtverečních.

Nazývaný také Moravskodyjský trojúhelník, za první republiky Podyjský roh. Je to niva proslulá pralesním lužním lesem. Dodnes je neobydlený a pro svoji nedotčenost má charakter, jako za doby Sámovy říše nebo Velkomoravské říše. Původně dolnorakouské území bylo k Československu připojeno v roce 1920.

Řeka Dyje

Moravská Dyje pramení v malé úžlabině mezi Telčí a Třeští. Tvoří unikátní dolní říční tok s meandry a bočními přítoky. Svůj tok končí soutokem s řekou Moravou pod Lanžhotem v tzv. Dyjském trojúhelníku. Protéká jedněmi z nejkrásnějších míst na Moravě, kde se nachází mnoho přírodních i kulturních památek.

Jak se nazývá místo, kde se stékají Dyje s Moravou?

- a) Trojský kůň
- b) Dyjský trojúhelník
- c) soutok Moravy a Dunaje

Řeka Morava

Pramení pod vrcholem Kralického Sněžníku v nadmořské výšce 1380m. Protéká územím Moravy od severu k jihu. Je levým přítokem Dunaje. Řeku Moravu pojmenovalo předkeltské obyvatelstvo a podle jejího názvu byla pojmenována i historická země Morava. Protéká moravským Slováckem a u Rohatce začíná tvořit česko-slovenskou hranici, kterou utváří až k Lanžhotu, kde se stéká s Dyjí.

V jaké výšce pramení řeka Morava?

Která země byla podle jejího názvu pojmenována?

Lužní les

Je to podmáčený les s vysokou hladinou podzemní vody a záplavovým systémem.

Největší lužní les v České republice se nachází na soutoku Moravy a Dyje.

Typickými stromy lužního lesa jsou dub, jasan, topol, olše, lípa, jilm a vrba.

Co je to lužní les?

Jaké stromy se vyskytují v lužním lese?

Kde se nachází největší lužní les?

Lesy a louky

Oblast jižní Moravy patří od nejstarších dob lidstva k místům, kde člověk využíval krajinu hospodářsky. Lužní lesy poskytovaly dřevo pro stavbu příbytků, byly zdrojem paliva i cenné suroviny pro další zpracování.

Louky poskytovaly dostatek sena pro dobytek. Člověk hospodářsky využíval a utvářel lužní lesy do dnešní doby 280 let.

Co poskytovaly lužní lesy člověku?

Obora Soutok

Pro oblast je charakteristická hustá síť meandrujících koryt, četná mrtvá ramena a zaplavované tůně, což přispělo k zachování původního charakteru krajiny. Koryto řeky Dyje má v této oblasti velmi přirozený průběh a velmi dobře zapadá do okolní krajiny.

Co je charakteristické pro krajinu při soutoku Moravy a Dyje?

- a) poušť
- b) hustá síť meandrujících koryt, četná mrtvá ramena a zaplavované tůně
- c) oázy

Oblast mezi Dyjí a Moravou

Nejcennější částí je oblast mezi koryty obou řek na území Moravy. Kromě četných mrtvých ramen oživují krajinný ráz pískovcové pahrbky, tzv. hrůdy. Domov a klid pro život tady nachází spousta vzácných živočichů – čáp černý, tesařík obrovský, bobr, orel mořský a královský, luňák červený.

Jak se nazývají pískovcové pahrbky?

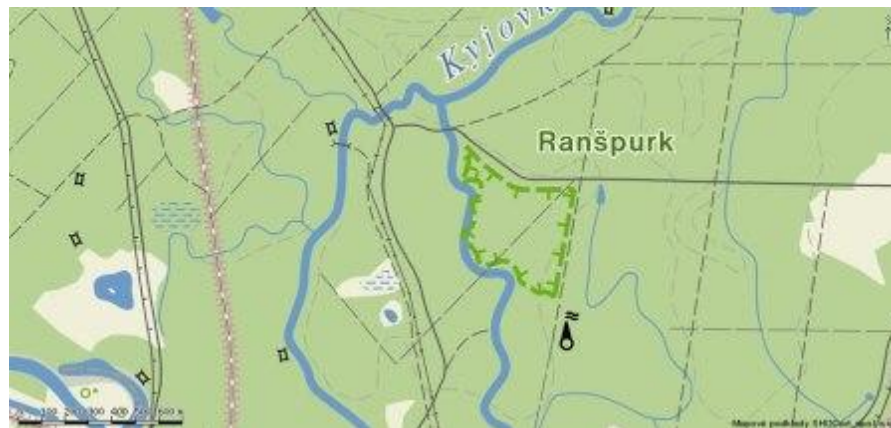
Kteří živočichové zde žijí?

Ranšpurk

Národní přírodní rezervace, která poskytuje ochranu přírodním ekosystémům. Leží v údolní nivě řek Moravy a Dyje. Největší část chráněného území pokrývá tvrdý luh tj. porosty dubu, jasanu a jilmu. Vyskytuje se zde mnoho dřevokazných hub, které pomáhají udržovat přírodní rovnováhu prostředí. Je hnízdištěm chráněných druhů vodního ptactva.

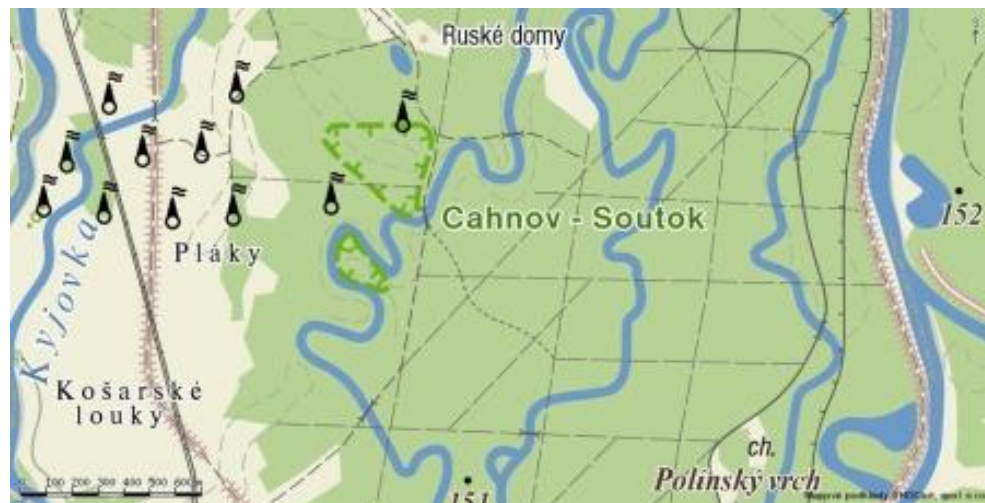
Co je to tvrdý luh?

Cahnov-Soutok

Krásná přírodní rezervace, část lužního lesa poblíž soutoku Moravy a Dyje. Je to lužní les pralesovitého charakteru s převahou dubu, jasanu, habru, lípy a jiných dřevin. Podrost tvoří bohatá květena a houby, které udržují přírodní rovnováhu lesního prostředí.

Jaké druhy dřevin zde najdeme?

Orel královský

Orel mořský

Orel královský žije hlavně v Rumunsku, Bulharsku, Maďarsku, Slovensku. V České republice se zahníždil v roce 1998 na Břeclavsku. Živí se převážně drobnými savci. Rozpětí křídel má 2m.

Orel mořský – největší dravec žijící v Evropě. Potravu tvoří ryby, menší savci a mršiny. Objevil se na Moravě v roce 1984. Jeho rozpětí křídel je 2,5m.

Který z těchto dvou dravců se zahníždil na Břeclavsku v roce 1998 a čím se od sebe liší?

Bobr evropský

Je to hlodavec s hustou srstí a dlouhým plochým ocasem. Je přizpůsoben vodnímu životu, staví soustavy kanálů a hrází, čímž ucpává koryta vodních toků. Jeho potravou jsou byliny, větvičky a listy stromů. Dřeviny kácí a likviduje asi 50m od břehu a svou činností narušuje hráze. Kvůli absenci přirozených nepřátel počet bobrů narostl. Je zákonem chráněný.

Bobr je:

- a) šelma
- b) hlodavec
- c) ryba

Raroh velký

Jako hnízdící pták je podobný sokolu a v Evropě a České republice je vzácný. Hojně se vyskytuje v koloniích volavek a kormoránů. Je všestranný lovec, hnízdí ve výklencích skal nebo na stromech v hnízdech cizích ptáků. Často vyžene z hnízd i orla mořského nebo královského. Živí se drobnými živočichy.

Raroh velký se vyskytuje v koloniích:

- a) vrabců a sýkorek
- b) orlů
- c) volavek a kormoránů

Čáp černý a bílý

Čáp černý hnízdí hlouběji v lesích. Vybírá si klidné, listnaté nebo smíšené lesy a hnízda staví v korunách starých stromů. Žije jednotlivě a skrytě. Živí se rybami a drobným hmyzem.

Čáp bílý – žije na vlhkých loukách, polích, okrajích vod a v blízkosti lidských obydlí. Hnízda staví na stromech, střechách a komínech. Potravou jsou žáby, různí obojživelníci, ryby, hmyz, hraboši, krtci aj.

Jsou nějaké rozdíly mezi černým a bílým čápem?

Zvířata lužních lesů

1. Vyjmenuj zvířata, která jsou na obrázcích.
2. Vyjmenuj charakteristické znaky živočichů.
3. Řekni, jak se jmenují samice a mláďata zobrazených živočichů.
4. Čím se jednotliví živočichové živí.

Flora lužních lesů

V podrostu dřevin lužních lesů se nachází rozmanitá květena, která se podílí na udržení přírodní rovnováhy prostředí.

1. Najdi ve slovníku slovo flora a vysvětli.
2. Urči přesné názvy rostlin na obrázcích.
Použij atlas rostlin.
3. Znáš ještě jiné druhy rostlin?

Cesta k soutoku

Východiskem k soutoku je
nejjižněji položené město
Lanžhot.

Dostanete se k němu i z Břeclavi
nebo z Poštorné.

Cesta vede nivními loukami s
osamocenými stromy, na nichž
hnízdí ptáci, především volavky a
čápi.

**K čemu sloužily louky a co
poskytovaly?**

Kolem Pohanska

Cestou je zastávka u loveckého zámku Pohanska, který byl postaven na místě staroslovanského hradiště na levém břehu řeky Dyje. V 9. století se zde rozkládalo nejrozsáhlejší raně středověké opevnění v Česku.

Co se rozkládalo na místě Pohanska?

- a) pole
- b) raně středověké opevnění
- c) rybník

Okolo záměčku Lány

Míjíme empírový lovecký záměček , který byl postaven v oboře Soutok (soutok Moravy a Dyje) jako jednopatrová budova obdélníkového tvaru. Také zde Lichtenštejnové zakončovali štvanice a lovy hostinami.

Které dvě řeky se stékají v oboře Soutok?

- A) Morava a Dunaj
- B) Dyje a Dunaj
- C) Morava a Dyje

Soutok

1. Jeden z nejrozsáhlejších lužních lesů Evropy leží na soutoku řek:
 - a) Vltavy a Nežárky
 - b) Moravy a Dyje
 - c) Moravy a Dunaje
2. Státní hranice kolika států se zde stýkají?
 - a) čtyř
 - b) dvou
 - c) tří
3. Které státy to jsou?
 - a) Německo, Rakousko, Slovensko
 - b) Slovensko, Rakousko, Maďarsko
 - c) Česká republika, Slovensko, Rakousko

Lanžhot

Nejjížněji položené město České republiky, poslední vlaková zastávka při cestě do Bratislavy.

Město od roku 2001, bohaté na folklorní tradice , s nimiž se můžeme seznámit v malém muzeu, založeném v roce 1993.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Tento výukový materiál byl vytvořen v rámci projektu „EU-peníze“
- Autor: Mgr. Helena Pláteníková
- Období: duben – říjen 2011
- Anotace: Metodický materiál do výuky vlastivědy, dějepisu, zeměpisu s fotodokumentací, mapkami a základními informacemi. Součástí je cyklistický výlet na kole do „Obory Soutok“ v rámci „Výchovy ke zdraví“(RVP).
- Číslo a název šablony klíčové aktivity: III/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji ICT
- Jazyk: Jazyk český
- Druh učebního materiálu: metodický materiál
- Cílová skupina: žák
- Typ vzdělání: základní vzdělání
- Věková skupina: 4. r. ZŠ, 5.r. ZŠ, 6.r. ZŠ, 7.r. ZŠ

- Použité zdroje:
- Turistická encyklopedie České republiky – Reader's Digest Výběr s.r.o. 2010
- Lužní les v Dyjsko-moravské nivě
- www.google.cz
- www.wikipedia.cz
- www.itras.cz
- www.mapy.cz
- www.galasport.cz